

MMA
MAGYAR MŰVÉSZETI
AKADÉMIA

MMA-MMKI

Művészettel
Nevelés
Hálózata

A MAGYAR
TUDOMÁNY
ÜNNEPE

MTA

Művészettel nevelés

*A MAI MAGYAR
TÁRSADALOMBAN*

**2024. NOVEMBER 14.
PESTI VIGADÓ, AZ MMA SZÉKHÁZA**

PROGRAM

1. SZEKCIÓ | MIÉRT FONTOS A MŰVÉSZETTEL NEVELÉS?

Szekcióvezető: **Solymosi-Tari Emőke** zenetörténész, az MMA rendes tagja

14:00–14:10

- **Kiss Virág** | Mi a művészettel nevelés?

14:10–14:20

- **Pécsi Rita** | Hogyan fejleszti a művészettel nevelés az érzelmi intelligenciát?

14:20–14:30

- **Kárpáti Andrea** | Hogyan hat a művészettel nevelés a gondolkodás fejlődésére?

14:30–14:40

- **Vértés Gabriella** | Hogyan vonható be a művészet a pszichoterápiába?

14:40–15:20

Kerekasztal-beszélgetés az előadókkal

Moderátor: **Solymosi-Tari Emőke** zenetörténész, az MMA rendes tagja

15:20–15:40

Kérdések az előadókhöz

15:40–16:00

Kávészünet

2. SZEKCIÓ | HOGYAN HATJA ÁT A MŰVÉSZET A MINDENNAPOKAT?

Szekcióvezető: **Landgráf Katalin** textilművész, az MMA rendes tagja

16:00–16:10

- **Eplényi Anna** | Hogyan viszonyul egymáshoz a tanrendi és a tanrenden kívüli művészettel nevelés?

16:10–16:20

- **Cseke-Marosi Eszter** | Hogyan vonhatók be a népművészeti foglalkozásokba a szülők?

16:20–16:30

- **Könyves Klaudia** | Hogyan hat a művészettel nevelés a családra?

16:30–17:10

Kerekasztal-beszélgetés az előadókkal

Moderátor: **Landgráf Katalin** textilművész, az MMA rendes tagja

17:10–17:30

Kérdések az előadókhöz

17:30–18:00

Kávészünet

3. SZEKCIÓ | ALKOTÁS ÉS NEVELÉS – DE MIHEZ KEZDJÜNK A GYORSULÓ ONLINE VILÁGGAL?

Szekcióvezető: **Barabás Márton** képzőművész, az MMA rendes tagja

18:00–18:10

- **Sinkó István** | A múzeumpedagógia az új technológiák bővületében (?)

18:10–18:20

- **Balázs Géza** | Önjáró technika a kultúrában és az oktatásban?

18:20–18:40

- **B. Nagy Ervin** | Miért szeretjük a rajzfilmeket?

18:40–18:50

- **Farkas Ádám** | Hogyan használhatóak az új technológiák a művészettel nevelésben?

18:50–19:30

Kerekasztal-beszélgetés az előadókkal

Moderátor: **Barabás Márton** képzőművész, az MMA rendes tagja

19:30–19:40

Kérdések az előadókhöz

1. szekció

Miért fontos a művészettel nevelés?

KISS VIRÁG

az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar
egyetemi adjunktusa

Mi a művészettel nevelés?

A művészetet sokféle módon, sokféle célból és sokféle szakmaisággal lehet eszközként használni. A művészetalapú módszerek, eljárások tágas palettájával találkozhatunk manapság, a művészet megtalálható a pedagógia, a tudomány, a szociális szféra, a pszichoterápia, a spirituális irányzatok és a különböző humán szakterületek eszköztársaságában is. A művészettel nevelés fogalma a reformpedagógiai mozgalomhoz nyúlik vissza, és a Nemzeti alaptantervben is régóta szerepel a művészet által való nevelés fogalma. Mai kontextusban a személyközpontú, adaptív és inkluzív művészetpedagógia és az élménypedagógia is részben hasonló törekvéseket ír le.

Előadásomban elhelyezem a művészettel nevelést a művészetalapú módszerek közt, kitérek a művészettel nevelés és a művészetre nevelés kettőségre, a művészetterápiával való kapcsolódási pontjaira és különbségeire is.

PÉCSI RITA

neveléskutató, az Apor Vilmos Katolikus Főiskola főiskolai tanára

Hogyan fejleszti a művészettel nevelés az érzelmi intelligenciát?

Az érzelmi intelligencia fejlesztése napjaink pedagógiai kultúrájában még mindig háttérbe szorul, pedig az érzelmi háló idegrendszeri lokalizációja és képlekeny mivolta kiváló lehetőségeket nyújt.

A művészettel nevelés az EQ-t az automatikus és transzferhatások és a jobb agyfélteke aktivizálása révén igen hatékonyan fejleszti.

Ennek egy komplex útja a személyiségfejlesztő funkcióba helyezett magyar néphagyomány is, ami szintén nagyobb hangsúlyt kaphatna a pedagógiai gyakorlatban. Feltétlenül szót kell ejtenünk a művészi élmény befogadásának feltételeiről is, mert ennek híján minden jó szándék ellenére az ellenkezőjét érzük el.

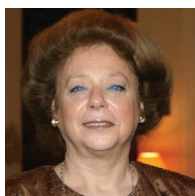

KÁRPÁTI ANDREA

a Budapesti Corvinus Egyetem Marketing- és Kommunikációtudományi Intézet
Kommunikáció- és Médiatudomány Tanszékének egyetemi tanára

Hogyan hat a művészettel nevelés a gondolkodás fejlődésére?

Az előadás először a kreatív gondolkodás képességeleimeit vázolja a PISA 2022 nemzetközi képességvizsgálat eredményei alapján. Ezt követően az ennek fejlesztését célzó, az MMA támogatásával, az MMA MMKI és a Budapesti Corvinus Egyetem Vizuális Kultúra Kutatócsoportjának együttműködésével, finn és japán egyetemi kutatócsoportokkal zajló kutatást mutatom be. Párhuzamosan fejlesztjük a 15–16 évesek kreatív gondolkodását és komplex problémamegoldó képességét művészetalapú, projekt módszerű foglalkozássorozatokkal, melyeket azonos módon értékelünk. Kutatásaink célja a képzőművészet és a design gondolkodásfejlesztő szerepének igazolása, a gimnáziumokból kiszoruló művészettel nevelés oktatási jelentőségének megerősítése.

VÉRTES GABRIELLA

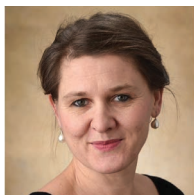
pszichoterapeuta szakorvos, a Magyar Hipnózis Egyesület örökös tiszteletbeli elnöke

Hogyan vonható be a művészet a pszichoterápiába?

A pszichoterápia gyógyító terápiás beavatkozás, mely pszichés, pszichoszomatikus, pszichiátriai zavarok kezelésében interakció, kommunikáció révén tudományosan alátámasztott és meghatározott szabályok szerint, a pszichoterapeuta és kliense között terápiás egyezség alapján és keretein belül történik. A terápiás munka célja a tünetek csökkentése, illetve megszűnése. Ez a munkafolyamat az érett személyiség kialakulását célozza. A művészet számos ágának integrálása a terápiás folyamat elsődendő kiegészítő segítő eszköze. Célja az elakadt önkifejezés segítése, mely számos tudatos vagy tudattalan érzelem vagy gondolat megjelenítésének lehetőségét biztosítja.

2. szekció

Hogyan hatja át a művészet a mindennapokat?

EPLÉNYI ANNA

tájépítészmérnök, a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Kertművészeti Tanszék egyetemi docense, rajz szakos tanár, a GYIK-Műhely vezetője

Hogyan viszonyul egymáshoz a tanrendi és a tanrenden kívüli művészettel nevelés?

Eplényi Anna nívódíjas és európai ECLAS Kiemelkedő Oktató díjas tájépítészmérnök, valamint Bodóczky István-díjas rajz szakos tanár, aki 2010 óta foglalkozik a művészet- és kerttörténeti ismeretek kreatív, alkotásorientált ismeret-átadásával a kisgyermek korosztálytól egészen az egyetemistákig. 2001 óta a GYIK-Műhely művésztanára, több művészetpedagógiai könyv szerzője, képzések vezetője, emellett az MROE elnökségi tagja. Előadásában az iskolai keretek közé szorított rajzórákat veti össze a délutáni, szabadabb, kreatív, GYIK-szemléletű foglalkozásokkal, és rámutat, hogy hogyan lehet az iskolába bevinni e formabontó megoldásokat.

CSEKE-MAROSI ESZTER

néptánc- és drámapedagógus, a Magyar Művészeti Akadémia művészeti ösztöndíjasa

Hogyan vonhatók be a népművészeti foglalkozásokba a szülők?

A néphagyományban a tudás – ahogy mondani szoktuk – apáról fiúra szállt, vagyis a gyerekek természetes módon belenevelődtek a közösség kultúrájába. Ez a részben tudatos, részben spontán folyamat volt az alapja évszázadokon keresztül hagyományos kultúránk fennmaradásának.

A mai családok nagyon változatos enkulturációs hátteret teremtenek a felnövekvő generációknak, hiszen nincs körülöttünk egységes kulturális környezet.

A gyerekek napjainkban többnyire intézményekhez köthető, szervezett formában ismerkedhetnek kulturális anyanyelvünkkel, amit a szüleik sokszor kevésbé ismernek. Ennek következtében kialakult egy érdekes inverz folyamat, amikor a szülők a gyerekeken keresztül kezdenek el kapcsolódni a néphagyomány értékeihez. Előadásomban arra a kérdésre keresem a választ, hogy milyen eszközökkel és lehetőségekkel támogathatják az intézmények, pedagógusok ezt a folyamatot.

KÖNYVES KLAUDIA

zenetörténész, zenetörténet-tanár, mentortanár

Hogyan hat a művészettel nevelés a családra?

A zene pozitív hatásáról, személyiségfejlesztő és nevelő jellegéről már az ókorban születtek részletező leírások, és arról is számos adatunk van, hogy a közösségformálásban mindig is kulcsszerepet játszott a közös zenélés. Azt is tudjuk, hogy a zene egyidős az emberiség történetével, és ösztönösen bennünk van, nem pedig tanulás útján lett része a mindennapi életünknek. Ugyanakkor manapság mégis egyre kevesebb igény mutatkozik arra, hogy a szülők a gyermekeiket a zenetanulás irányába tereljék, mert számos más, talán hasznosabbnak, fontosabbnak vélt tevékenység kínálkozik. De vajon a zenetanulás is lehet hasznos? Mit nyer az a gyermek, aki zenél, és mindez hogyan hat a családra? Mennyire létjogosult a 21. században Kodály Zoltán megállapítása, miszerint „zene nélkül lehet élni, de nem érdemes”? És vajon mit mond erről a tudomány?

3. szekció

Alkotás és nevelés

– de mihez kezdünk a gyorsuló online világgal?

SINKÓ ISTVÁN

képzőművész, múzeumpedagógiai szakember, az MMA levelező tagja

A múzeumpedagógia az új technológiák bűvöletében (?)

Az utóbbi években felerősödött a vita a kiállítási terekben megjelenő digitális eszközök (képernyők, videók, telefonok) használatáról a múzeumi környezetben. E tekintetben a legélesebb nézetkülönbségek a múzeumpedagógiai munkához tartozó felhasználás miatt alakultak ki. A vita a három pregnáns álláspont (a teljes eszközarzenál használatának támogatása, a teljes eltiltás és a megengedő, de korlátozott alkalmazás) képviselői között zajlik. E vita egyik fontos szereplője a mindenkor múzeumpedagógus, aki módszertani feladatában óhajtja vagy épp tagadja e lehetőségek használatát. Előadásom elkészítésekor felkerestem néhány fővárosi és vidéki múzeum, képtár, kiállítóhely múzeumpedagógusát, hogy kikérjem e kollégák véleményét. Az előadás ezeknek a szakembereknek a gondolatait is hordozza majd. Azaz, hogy a digitális technológia segítség vagy átok a múzeumi közegben.

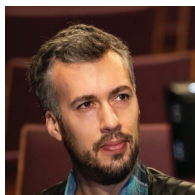

BALÁZS GÉZA

a Színház- és Filmművészeti Egyetem Doktori Iskolájának egyetemi tanára

Önjáró technika a kultúrában és az oktatásban?

Az egykorvult, a mai emberi (homo sapiens) étellel, értelemmel, teremtő kultúrával együtt születő művészet végéről (haláláról) már többször értekeztek. Hegel: „A művészet – legmagasabbrendű meghatározása értelmében – számunkra már a múlté, és azé is marad...” Az újabb és újabb technológiák változtatják meg az embert s vele együtt a művészetet. Walter Benjamin német filozófus szerint a művészet halála a sokszorosított műalkotás, amit nem vesz komolyan sem a művész, sem pedig a befogadó. Wolf Lepenies szerint (a technológiák eredményeként) az avantgardisztikus bomlásformák, a játék a médiummal, az öncélúság jelenti a művészet halálát. „Az emberiesült gépek és elgépiesedett emberek által benépesített jövő maga alá temetheti az értékeket...” – írja Csepeli György (2023) – „A szingularitás az evolúció új szakaszát hozhatja el... A komplex, sokértelmű, változékony világban a művészet lehet az ellenállóképesség fő forrása.” Bár bizonyos művészeti ágakra nézve óriási a kihívás, s talán nem is távoli a művészet halálának jövendőlése.

B. NAGY ERVIN

animációs tervezőművész

Miért szeretjük a rajzfilmeket?

Mire képesek a jó rajzfilmek, miért szeretjük őket? B. Nagy Ervin animációs tervezőművész hazai és nemzetközi példákon keresztül mutatja be a rajzfilmek kulturális hatását a különféle korosztályokra. Személyes példáján szemlélteti, hogyan is érdemes egy animációs sorozatot megálmodni, előkészíteni és legyártani. Betekintést nyerhetünk, hogy a 2014 óta készülő *Cserebogarak – Animációs történetek magyar bajnokokról* című sorozatterv főbb állomásai hogyan határozták meg az alkotó és a közönség közti kapcsolat kiépítésére és ápolására kialakult stratégiáját.

FARKAS ÁDÁM

szobrász, az MMA rendes tagja

Hogyan használhatóak az új technológiák a művészettel nevelésben?

Rendkívül izgalmas lehetőséggel kecsegtet a digitális világ nemcsak a szórakozás, hanem az oktatás terén is. Komoly veszélyt jelent azonban, hogy mennyire tudjuk megtartani a különböző anyagokhoz fűződő viszonyunkat és emberi kapcsolatainkat. A művészettel nevelés élményszerűsége kétségessé teszi, hogy a digitális eszközök mennyiben vonhatóak be ebbe a folyamatba. A különböző készségek, a kezűgyesség, az anyag- és eszközhasználat, a fizikai jelenlét élménye nem váltható ki az online térrel.

Magyar Művészeti Akadémia
Művészetelméleti és Módszertani
Kutatóintézet